

دانشکده پرستاری الیگودرز

اطلاعات و انواع پایگاه های اطلاعاتی

ارائه دهنده: فاطمه گودرزی

کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی

*اطلاعات چیست؟

*هر داده ای که بتوان به آن معنایی منتسب کرد و در یک عرصه خاص از آن استفاده کرد اطلاعات است.

*** اطلاعات با بشر آمیخته شده و بخشی از زندگی اجتماعی محسوب می شود. چرا؟**

*** چون در جایی که انسانها حضور دارند انتقال اطلاعات صورت گرفته است. اجتماعات بشری و شهرها زمینه ساز انتقال اطلاعات هستند.**

*** از یک خانواده شروع، تا جوامع مختلف بشری به منظور تامین نیاز. مثلا نفت در برابر بنزین. حضور در یک نشست.**

*** این مراودات سبب انتقال اطلاعات می شود.**

* مفاهیم اولیه در پایگاه‌های اطلاعاتی

- * در زندگی روزمره از پایگاه‌ها و بانک‌های اطلاعاتی زیادی استفاده می‌کنیم مثل:
 - * فهرست تلفن‌ها، برنامه حرکت اتوبوس یا قطار، فهرست کتابخانه، زونکن بایگانی مدارک
- * **فایل:** به مجموعه‌ای از رکوردها که به وسیله موضوع خاصی مشخص می‌شوند. مثل فایلی از موجودی کتابخانه، فایل تولیدات یک شرکت، فایل زمان حرکت قطار، فایل دانشجویان کارشناسی کتابداری دانشگاه علامه طباطبایی

تعریف پایگاه اطلاعاتی

در فرهنگ اصطلاحات کامپیوتری (آریا، ۱۳۷۲) اصطلاح پایگاه اطلاعاتی این گونه تعریف شده است: «مجموعه ای از اطلاعات که به منظور تامین نیازهای اطلاعاتی یک موسسه در کاربردهای مختلف و حذف دوباره کاری و ایجاد هماهنگی و استقلال اطلاعات، به روش های ویژه ای سازمان می یابد.»

تعریف پایگاه اطلاعاتی

به طور کلی، هر مجموعه‌ی نظام‌مند از اطلاعات را در هر قالبی که باشد، حتی به صورت چاپی، می‌توان پایگاه اطلاعاتی نامید. (دایرة المعارف بین‌المللی اطلاع‌رسانی و کتابداری، فدرو استارجز، ۲۰۰۴).

تعریف پایگاه اطلاعاتی

دایره المعارف ارتباطات و اطلاعات (شمنت ۲۰۰۲) نیز در یک تعریف "پایگاه اطلاعاتی" را مجموعه ای سازمان یافته از داده هائی که ایجاد و نگهداری و جستجو می شوند دانسته و در تعریفی دیگر پایگاه اطلاعاتی را (نرم افزاری که برای ایجاد و نگهداری داده ها به کار می رود) دانسته است.

تعریف پایگاه اطلاعاتی

اطلاعاتی که روی یک فایل کامپیوتری ذخیره شده است و از راه دور یا نزدیک به وسیله ی پایانه ها و ارتباط های الکترونیکی قابل دسترسی است. پایگاه اطلاعاتی می تواند حتی به صورت چاپی باشد.

در مجموع می توان گفت که یک پایگاه اطلاعاتی، دارای اطلاعات است، سازمان دهی شده است، قابل بازیابی و جستجو است، قابل روز آمد شدن است، و چندکاربره است.

تقسیم بندی پایگاه های اطلاعاتی

بر اساس این تقسیم بندی، مهمترین پایگاه های اطلاعاتی عبارتند از :

۱. پایگاه های اطلاعاتی متنی
۲. پایگاه های اطلاعاتی عددی
۳. پایگاه های اطلاعاتی تصویری
۴. پایگاه های اطلاعاتی صوتی

پایگاه های اطلاعاتی متنی

پایگاه های متنی به ارائه اطلاعات در قالب متن می پردازند و شامل انواع پایگاه های کتاب شناختی، راهنما، واژه نامه ها، دایرة المعارف ها، پایگاه های تمام متن، پروانه های ثبت اختراع و علایم تجاری، است. پایگاه واژه نامه پیوسته علوم کتابداری و اطلاع رسانی (ODLIS) در روی وب نمونه ای از این نوع است.